

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 214.

V Ljubljani, v sredo 17. septembra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski.

(II. seja, 19. sept. 1884.)

(Konec.)

Poročilo gledé agrarnih razmer na Kranjskem se po nasvetu dr. Vošnjaka izroči posebnemu odseku 11 udov, ki se bo imenoval gospodarski odsek. — Proračun deželnega zaklada in podzakladov njegovih za l. 1885 se izroči finančnemu odseku, odobrenje nekterih občinskih priklad in vpeljava taks za ogledovanje živine pri izdavanju živinskih potnih listov pa upravnemu odseku.

Podpore se je potem dovolilo: Glasbeni matiči za l. 1884 in 1885 500 gld., narodni šoli 100 gld., g. Lapajnetu v Krškem za izdavanje šolsko-literarnih del 100 gld., Pavli Vukotičevi, ranocelniški siroti, miloščina 20 gld. za letos, potem pa po 40 gld. za tri leta, obrtniški šoli v Kočevju 100 gld., Jeri Kumar, vdovi paznika prisilne delavnice za pet let po 30 gld. kot redni donesek njeni hčeri Jožefi, Mariji Statin, učiteljski vdovi povikšanje pokojnine od 130 na 200 gld., učiteljski siroti Luciji Schott podaljšanje miloščine 31 gld. 66 kr. za tri leta, Marjeti June, učiteljski vdovi, za tri leta miloščina po 80 gld., Katarini Krombhole, učiteljski vdovi, povešanje miloščine na letnih 80 gld., Karolini in Ani Malenšek, učiteljskima sirotoma, podaljšanje miloščine letnih 30 gld. za tri leta, Karolini Hočevnar, učiteljski vdovi, za tri leta miloščina po 50 gld., slikarju Josipu Petkovšku podpora 100 gld. za l. 1885, podpornemu društvu na višji kmetijski šoli na Dunaji 30 gld., društvu „Asilverein“ na Dunajskem vseučilišči pa 30 gld.

Poročilo deželnega odbora gledé novih zbirk deželnega muzeja se vzemó na znanje, računski sklepi kranjskih dobrodelnih zakladov za l. 1883 se pa potrdijo. Po izkazu ima premoženja: Bolnični zaklad 163.654 gld. 75 kr., blaznični zaklad 116.484 gld. 57 1/2 kr., najdenški zaklad 22.370 gld. 95 1/2 kr., porodiščni zaklad 11.341 gld. 73 1/2 kr. Ravno tako se potrdi računski sklep zaklada prisilne delavnice, ktere premoženje je je znašalo 109.834 gld. 75 kr., dolgovi pa in zastanki 13.057 gld. 87 1/2 kr. Čistega premoženja je toraj bilo 96.776 gld. 87 1/2 kr. Koncem l. 1882 znašalo je to premoženje 94.006 gld. 92 3/4 kr., tedaj se je v l. 1883 pomnožilo za 2769 gld. 94 3/4 kr.

Konečno se volijo udje novoga gospodarskega odseka; izvoljeni so bili gg.: Detela, Dev, Obreza, Murnik, Rudež, Svetec, Vošnjak (načelnik), Apfalter, Dežman, Faber (namestnik) in Lichtenberg. Ob eni popoldne deželni glavar grof Thurn sklene sejo in prihodnjo sejo napové za petek 19. t. m. ob 10. uri popoldne. Jutri bosta zborovala finančni pa odsek za pregled letnega poročila, v četrtek pa upravni odsek.

Nekdaj — sedaj.

Kaj doživel sem na svetu?
Bog se vsmil', kaj se godi!

Kje so časi, ko se je katoličan mimo znamenja Križanega gredoč še spoštljivo odkril, ter o Marijnem zvonjenju klobuk z glave snel ter molil? Kako je vendar sedaj vse drugače! Sprememba se ni vršila,

rekel bi, kar čez noč, temveč prav sčasoma in polagoma, za to zvršila se je pa tudi tem temeljiteje. Naši očetje odkrivali so se še pri znamenjih, sedanjí svet jih že puli iz tal, razbija in v blato pomandra, in če pojde to v tem razmerji naprej, bodo naši otroci po židovskem liberalizmu izgojeni, ki je, žal da, tudi že med Slovenci pri prvi izgoji mladine priznanje dobil, pljuvali v obraz križanim podobam našega odrešenja. Nova éra, ktere ustvaritelji smejo se po vsi pravici židje imenovati, pričela je svoje delo na sličen način, kakor ga sedaj poskušajo anarhisti — spodaj namreč pri korenini. Nova éra jela je svoj brezverski nauk oznanjevati ljudstvu, ter ga je po mogočnosti podpirala s tem, da je jela smešiti svete običaje katoliške cerkve in njene služabnike, katoliško duhovstvo. Dokler je duhovščina pri narodu vživala zaupanje in spoštovanje sploh, kakor ga danes še uživa pri pametnih ljudeh, kterih nista še okužila liberalizem in šnops, je bil narod tudi ves drugače junaški v nravnem oziru, kakor pa je sedaj. Nova éra obetala mu je luč omike, in priznati moramo, da mu jo je tudi prižgala špiritovo, mračno namreč, ktera sedaj blede razsvetljuje z malimi izjemami skoraj da ves naš narod, moške in ženske, otroke in odrastle, hlapce in dekle, pastirje in gospodarje.

Ta špiritova luč, po domače tudi šnops imenovana, razsvetljuje sedaj naš narod in ga svetu razkazuje od njegove najgrje strani, od strani surovosti. Nekdaj tega ni bilo! Dokler je pri kmetijski mladini glas njegovega dušnega pastirja kaj veljal, dokler mu je bil duhovnik še gospod in ne „far“, kar je tudi izrodek nove ére, če tudi že jako stara beseda, ktero so naši pisatelji že v prejšnjih stoletjih rabili, toda ne za psovko, kar je ona dandanes, tako dolgo je narod nagoto svoje surovosti tudi skrbno zakrival, kakor še dandanes zakriva nagoto telesa, kajti duhovniki učili so ga tako, on jih je poslušal, ubogal in dobro se mu je godilo.

Prišel pa je čas, ko so jeli učeni in neučeni pisati in ustno oznanjevati nov evangelij po deželi in po mestu, ki se je pričenal z besedami: „Ni Boga in človek nima duše“, končal pa navadno: „Ne poslušajte farjev, njim gré le za biro in ne za vero“. Narod je ta nauk, ki je mnogo hujši, nevarnejši in veliko bolj strupen, kakor je bil svoje dni oni, ki sta ga učila Luter Martin in Jurij Kobila, s posebno slastjo srkal in povžival. Postarni in pametni možje so z glavami zmajevali in zdihovali: Moj Bog, moj Bog, kaj bo, če pojde tako naprej! Žalibog, da je tisto liberalno seme padlo na tako dobra, tako rodovitna tla, iz kterih je takoj kaliti začelo in sedaj dozorel je sad, kakoršnega so se konservativni razumniki že tedaj nadjali. Kmetiški ljudje, oziroma pijani fantalini jeli so se zabavati z bogoskruskimi deli, da si dolgčas prikrajšujejo, da svojo moč svetu razkazujejo. In zakaj delajo tako? Zato, ker so jih novočrni gospodje naučili, da ni Boga, da ni neumrjoče duše, da po smrti je vsega konec ter ni povračila dobrega in hudega, da so si farji vse to le zmislili, da jim je laglje mogoče čez narod gospodovati, da si laglje svoje žepe polnijo, in še mnogo drugega enakega.

Česa pa naj se srborit in po šnopsu omamljen kmetiški fant še boji, kedar je v slovenskih knjigah čital črno na belem, da ni Boga in ne hudiča? Morda okrajnega ali deželnega sodnika?! Kaj še! Kaj mu pa tudi zamore storiti? Ga v ječo obsoditi?

I kaj zato? Hrano ima boljše, kakor domá; [če kaj dela, ima še zaslužek zraven. Z dandanašnjim pitalnicami jih bodo pač malo vkrotili, še manj pa popoljšali. Nekdaj bali so se mladi ljudje vse drugače svetne gosposke, kjer so za hudobijo in surovost plačilo dobili, kakoršno se jim je spodobilo, in ni še novošegna humaniteta toliko srca in usmiljenja imela za — hudodelce. Pa to bodi le memogredé rečeno. Glavna reč je brezvernost, ktero je liberalizem z vsem mogočim trudom učil in raširjal. Seme je v dobro zemljo palo in stoteren sad obrodilo.

Tisti slovenski pismarji, ki so naš narod nekako pred 10—12 leti na ta način podučevali, hoteč ga osrečiti z moderno omiko, smejo pač ponosni biti na-se in na svoje učence, ker so jih v njihovih najslajših nadah še prekosili. Oni sedaj njihov nauk irvršujejo tako, kakor se tistim pismarjem še sanjalo ni in zatoraj smejo povsem zadovoljni biti! Čudimo se le temu, da nekterim tistih liberalnih apostelnov še dandanes, ko brezverstvo tako rekoč že njim samim za hrptom dinamit pripravlja, s kterim jih požene v črni grob (na uni svet ne rečemo, ker nanj ne verujejo), da se polasti njihovega premoženja, ne pade debela deska spred oči!

Še lansko leto je najstareji dnevnik tako spodbudljivo pripovedoval, kako sta se po trudnem lovu v sobi vsedla lovec in lovski pes ter „drug drug zega gledala in oba eno misel imela: Da med njima ni najmanjšega razločka!“ Listu res gratuliramo k taki pasji omiki! Še dandanes isti list, ki se obnaša kot zastopnik slovenskega katoliškega ljudstva ter oholo zatrduje, „da je ves narod za njim“, duhovščino zasramuje in obrekuje ter ji vse mogoče in nemogoče podtika, če noče v njegov rog trobiti (glej volitev na Notranjskem, ravno tako lanske volitve).

Še dandanes se konservativni duhovščini očita, kakor bi na političnem polji narod begala s frazo, da je vera v nevarnosti! kakor se je konec avgusta nekdo iz Gorice v nekem slovenskem dnevniku zopet oglasil. Res slepota naših liberalcev je prav egiptovska. Deset nesreč si je tam sledilo, ena hujša kot druga, in vendar kralj in njegov svet ni spregledal; tako se brezvernost dandanes zadosti očitno razodeva, dan na dan njihovo hudobno seme hujši sad rodi, in vendar namesto spregledati naprej rijejo, rujejo in spodkopavajo stebre krščanskega življenja. Če jih pa nesrečni bralci vbogajo ter žalostni sad brezverstva rodijo, takrat se hinavci vstopijo na desno ter moško, bolj kot vsi drugi, zabavljajo čez surovost našega ljudstva ter krokodilove solze pretakajo, da je ni omike med narodom. Ubogo ljudstvo, če se boš po liberalcih razsvitljevati dajalo, le temo časno in večno boš našlo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. sept.

Notranje dežele.

Pobratimija Čehov in Poljakov je za nemške liberalce najhujši trn v peti, kar si ga le misliti zamoremo. Bolje jih zbada, kakor sami priznavati za potrebno spoznajo, kajti dobro vedó, da je ona tisti mogočni jez, čez kterega valovi nemškega prusoljubja ne bodo splavali, ampak se pač razbili.

Vsak poskus Nemcev Avstrijo Prusiji priklopiti, razbil se bo ob trdnem prijateljstvu Severo-slovanov. To je priznal tudi neposredno liberalni poslanec Plenner sam v svojem odgovoru, ki ga je dajal svojim volilem v Hebu na Češkem. Njemu ni prav, da so zlasti Poljaki v Avstriji mogočen narod, s katerim sedanja vlada ob vsaki priložnosti računi. Po njegovih nazorih morali bi se Poljaki tudi v Avstriji tako stiskati in dušiti, kakor se zatirajo v Berolinu ali Petrogradu. Temu ravno nasproti pa v Avstriji vse pravice uživajo, kar si jih le želeli zamorejo. Ne le, da so najmočnejši faktor v državnem zboru, s katerim vlada vedno računi, imajo tudi celó dva ministra v ministerstvu. Vse to so vam politični smrtni grehi v obeh nemškoliberalceh, ne poprej odpustljivi, kakor da se vse dotično odpravi ter Poljaki v kot potisnejo. Poljakom namreč je, kakor vsem drugim Slovanom, vse na tem ležeče, da je Avstrija mogočna in slavna. Velika uganka je pa nemško-liberalcem to, kako je sploh mogoče, da je Avstrija prijateljica dvema državama, ki Poljake po močehnosti zatirata.

Presvitli cesar se je jako laskavo izrazil v priznalnem pismu do svojega strica maršala nadvojvoda Albrehta o končanju velikih *vojaških vaj* ob dolnji Moravi. Zadovolile so presvitlega cesarja popolnoma ter so morale vsled tega jako precizno izpeljane biti. Ko se je na njegovo povelje to sijajno priznanje vsem ondi bivajočim četam prebralo, se je z njim vojakom in častnikom za prestani trud, glad in žejo podalo za vojaka najlepše plačilo in najslajše zadostenje. Tisto priznanje je električna iskra, ki dostikrat že na pol onemoglega še kviško spravi in ga oživi za daljno vstrajnost, da k splošnemu vspehu pripomore.

K otvorjenji *arlske železnice* odpotoval bo presvitli cesar jutri 18. t. m. zvečer po zapadni železnici z Dunaja preko Solnograda in Wörgla v Stams, kamor dojde zjutraj ob 8. uri in bo ondi tirolske brambovce pregledal. Ob 3/4 na 12 pripeljal se bo v Inomost. Iz Inomosta popelje se ob 8. uri zjutraj po arlski železnici skozi Arlberg proti Brengeneu na Predarlško, kamor se ob 3 popoldne pripelje. Drugi dan 21. t. m. povrne se cesar domu.

Pravijo, da je bil ruski polkovnik, čegar polk je ob železnici Varšava-Dunaj za stražo razpostavljen, ob svojem prestopu na avstrijsko zemljo silno iznenadjen, ker ondi ni ne enega vojaka našel, ki bi bil ob času *cesarjevega potovanja v Varšavo* železnico stražil, na ruski strani jih je pa od Granice do Skiernievic menda 2000 razpostavljenih. Je že tako! Avstrijskega cesarja čuva ljubezen njegovih podložnih na vsak korak mnogo boljše, nego bilo bi to o ostrim bajonetom mogoče. Cesar Franc Jožef naj gré v Galicijo ali Dalmacijo, na Česko ali Slovensko, na visoke Tirole ali pa med priproste Slovake pod visoko Tatro, nikjer mu ni potreba vojaških bajonetov in povsod bo varno stopal. Nikjer ga ne bodo čakali z dinamitom in bombami, pač pak mu povsod ceste s cvetjem posipajo in vence podajajo, kjer se prikaže. Malo je vladarjev pod svitlim solncem, da bi se s tem ponašati zamogli, kakor naš cesar, da bi jim, kakor njemu, vse navdušeno nasproti hitelo in ukalo, kedar se ga kje v svoji sredi videti nadjajo. Car Aleksander ima več zemlje in več prebivalcev, kar mu pa manjka je pa ljubezen naroda od visoke palače do bore kože. On si niti jedne ure ni življenja svest celó v svojem lastnem gradu ne, še manj pa na poti. V Varšavi pravijo, da je pred kolodvorom priletela ravno v tistem trenutku iz odprtega okna prazna butelija, ki se je na kolesih cesarske kočije razbila, ko se je car na kolodvor peljal. Preiskava, pravijo, je dokazala, da je veter roletu sprožil in tista je steklenico spodbila, da je na ulico padla. Če je novica resnična, je v tej podobi neverjetna, kajti steklenica, katero roleta spodbije, ne bo daleč od zidu, toraj nikakor ne spod kapa padla, ondi se pa cesarska kočija ne vozi, temveč po sredi ceste.

So nekteri zmerni in pametni možje tudi med nemškimi liberalci po širni Avstriji, katerim *fakcijska opozicija* na vsak način že do dobrega preseda in bi se je že radi znebili; toda teh je le malo med liberalci. Manjšina misli tudi letos, t. j. v bodočem državnem zboru opozicije na vsak način držati se, ker se nadja, da morda tako danes ali jutri vendar-le zopet vajeti v roke dobi. Pa ne le na opozicijo, tudi na izstop iz državnega zbora mislijo levičarji še vedno, toda le pod tem pogojem, ako in kedar bi se k temu koraku vsa levica odločila, drugače pa ne. To je pa ravno toliko, kakor pet krav za groš. Levičarji ne bodo nikdar med sabo toliko edini, da bi se za izstop odločili in tudi ne, ko bi jim cekine zanj ponujali. Le slepa opozicija in trdna vera v načela, ktera nemško-liberalci edino prava za Avstrijo smatrajo, mislijo, da jim bo zopet vajete v roke pripravila. Pa se motijo možje; kajti tem ljudem zopet vlado izročiti, bi bilo eno in tisto, kakor Slovane v mesnico peljati. Po načelih nemško-liberalcev smeli bi nenemški, osobito pa slovanski podaniki vse pravice imeti — na papirju, v resnici pa nobenih, ki bi imele količkaj duha po enakopravnosti. S tako vlado se pa Avstrija, ako sama sebi dobro želi, izvestno ne bo nič več vkvarjala.

Vrlim *Čehom* na izvršenje narodnega gledišča še nekako 110.000 gold. manjka in so po českih in nemških Slovanom prijaznih časopisih razglasili dotični oklic. Pri tolikipozrtovalnosti, s kakoršno se

česki narod ob vsaki priliki ponašati smé, pač ne bo dolgo trajalo in svota, ktere odbor še potrebuje, bo skupaj! Čehe je treba v tem oziru poznati! Oni, ki imajo, ne bodo šteli, koliko bo kdo dal, temveč ponudil, kolikor bo s polno roko zagrabil. Tudi reveži po svoje prinašajo, kolikor si ravno kdo odtrgati zamore; toraj pa ravno ni čudo, da so taka dela na Češkem navadno hitro dovršene.

V *českem deželnem zboru* 15. t. m. imeli so na dnevnem redu volitev Budejeviškega poslanca dr. Claudijsa (nemčur), ki je bil po nekkih spletkah od nasprotne strani z 955 glasovi voljen proti Čehu dr. Vendelinu Grünwaldu, ki je le 529 glasov dobil. Dr. Grünwald je proti izvolitvi dr. Claudijsa v imenu narodne stranke vložil protest, na kterege se pa deželni zbor ni oziral in se je dr. Claudijsa volitev potrdila. Vložilo se je več prošelj in poročil. Med poslednjimi so bila o šolstvu v Čeah, o uravnavi ondašnjih vodá in še nekaj družih. Posebno se se verne ob Labi ležeče občine in mesta zanimajo, da bi se priredila Laba za brodarstvo od Melnika do Kraljevega Gračca. Posebna šiba in nadloga za deželo so pa na Češkem cigani. Deželni zbor sklenil je napraviti in vladi predložiti postavo, da se ciganom v bodočnosti otroci poberó in na deželne stroške potaknejo po zavodih, kjer se bodo v krščanskem življenju in v kakem rokodelstvu podučevali. Na ta način mislijo s časoma domače cigane iztrebiti, tujim se bo pa sploh prestop v deželo prepovedal. Res bi ne bilo napačno, ko bi se taka postava za celo cesarstvo napravila ter izpeljati dala.

Dolenjeavstrijski deželni zbor, ki se je bil na 15. t. m. pričel, tudi ni več tak, kakoršen je bil lansko leto, temveč ima lepše, konservativno lice. Tudi velikoposestvo je večinoma po zmernih možeh zastopano. Ob 11. uri pričela se je običajna ceremonija. Iz govora novega deželnega glavarja grofa Kinskega čutil se je duh Taaffejeve vlade, duh sprave med narodi, ki se že več desetletij lasajo. Miru pri prvi seji ni nihče kalil, ker Schönererja ni bilo ondi.

Na *Dolenjeavstrijskem* vstanovila se bo deželna zadruga za oskrbovanje revežev, ktera bo mile darove sprejemala iz dobrih rok, vrh tega se bo pa tudi vsako leto en del deželnih dohodkov za to odločil. Ta zadruga bo imela trojen namen: 1. Se bo na ta način mnogim občinam skrb za reveže olajšala. 2. Se bode zdatno omejil odgon (šub), ki sedaj mnogo novecev požré; kajti kedar se bo ta zadruga vstanovila, se bodo reveži, ki se sedaj v svojo občino odganjajo, lahko preskrbeljivali ondi, kjer prebivajo, ker se bo dobrodelna zadruga po celi deželi raztegovala. 3. Se bode napravilo deželno nadzorništvo gledé podpore revežev in se nadjajo, da bodo na ta način omogočili zdatneje preskrbljenje taistih ubogih in resnično potrebnih.

Hrvaška vlada je Starčevićance, ktere je v Gospiću po sili in krivici zaprla, zopet izpustila. Starčevićanci so po vsi deželi vse sile napeli, da bi kolikor mogoče svojih ljudi spravili v zbornico. Kandidatov so postavili po 48 okrajih, nezavisna narodna stranka po 44 in narodna stranka pa razun šestih po vseh. Poprejšnji ban Pejačević volil se bo v Kusjevem. Dr. David Starčević govoril je v Zagrebu pred zbrano množico, večinoma pred nevolilci, katerim je pravil, da je bil 15 dni na popotovanju. Prehodil je vso deželo in vsa je za njim! Svojo surovost v deželnem zboru poskušal je s tem pogladiti, da je bil provociran. „Hrvaška, pravi Starčević, mora v prvi meri na to gledati, da spodi tujca, ki ji sedaj na tilniku stoji. Bog daj, da bi nam bilo mogoče kmalo vsklikniti: „Živio kralj proste in neodvisne Hrvaške!“ Na to so ga soglasno postavili za kandidata v drugem volilnem okraju Zagrebškem. Ker morda temu ali onemu naših čitateljev ne bo jasno, kaj Starčevićanci zahtevajo, jim prav ob kratkem rečemo, da personalno unijo, t. j. Hrvaška naj bi bila od vsake druge države bodisi Ogerske ali pa Avstrije, Turčije ali Srbije popolnoma neodvisna in sama svoja, ki bi imela svoje novce, svoje vojake, svoje ministre, svojo lastno vlado in upravo. Edino kar bi z Avstrijo in Ogersko še skupnega imeti hotla, bila bi prevzvišena osoba presvitlega cesarja, kterege bi Starčević želel videti kronanega za hrvaškega kralja. Starčević hoče toraj iz sedanjega dualizma napraviti nek jako čuden trijalizem, kajti toliko neodvisna še Ogerska ni od Avstrije, kakor bi bila po Starčevićevev predpisu Hrvaška od obeh. Da se toraj naporu te stranke le lepe pa prazne sanje, nam bo vsak politikar, ki svet in politične razmere pozna, rad pritrdil.

Tudi *Tiszi* jeli so anarhisti že presedati in je v Velikem Varadinu svojim volilem razumeti dal, da misli po Taaffejevem izgledu nekoliko temeljnih postav za nekaj časa opustiti in jih z izjemnimi nadomestiti. Tiste izjemne postav se anarhistom in njih prijateljem fakcijskim nemškimi liberalcem ne prilegajo, ker jih zdatno ovirajo v živinskem svojem podjetju. Tisza, če ravno brez mere liberalen je pa vendar le sprevidel njihovo nujno potrebo in jih bo tudi v Budapeštu vpeljal, preden mu začno anarhisti čez glavo rasti. Skrajni čas je pa tudi že bil, da je Tisza spregledal. Ali se je to po lastnem prepričanju, ali pa morda prigovarjanji nemškega Bismarcka zgodilo, je za nas popolnoma enako, glavna reč ostane vedno, da se bo sploh kaj zgodilo. Malo bi pomagalo, ako bi na Dunaji in drugod še tako strogo proti prevratnikom postopali, če so jim pa v

Budapeštu vrata na stožaj odprta. Edini, katerim ta najnovejši korak Tisze ni po volji so Dunajski židovski liberalni listi, ki na ravno tiste piščali piskajo pesem o zatiranju, kakor so jo piskali tedaj, kadar so se na Dunaji za anarhiste posebne izjemne postav vpeljale. Dunaj se kljubu tolikošnjega takratnega javkanja prav dobro počuti, in meščan ondi slobodno diha, ker se mu ni treba anarhističnih teroristov bati in ravno tako se bo po vpeljavi izjemnih določil lahko o Budapešti govorilo.

Vnanje države.

Skiernievice, do sedaj neznatna postaja ob Varšava-Dunajski železnici na rusko-poljski zemlji, od kodar se tudi na Nemško železnico zavije, se izvestno nikdar ni nadjala, da bode kedaj še zgodovinsko imenitna postala, najmanj pa, da se bodo kedaj ondi trije najmočnejši evropski cesarji in trije jako pametni njihovi državniki posvetovali o silno važnih političnih vprašanjih, ki imajo mnogo večji pomen, kakor pa le površni dogovori v med-sobojnem že več let trajajočem prijateljstvu. Ko bi se bili trije cesarji ondi sešli le samo na dvorno veselico, ne bili bi s seboj vzeli svojih prvih ministrov, ki so sicer v Skiernievicah le za malo ur svoje delovanje imeli. Najvažnejša točka velikih diplomatskih dogovorov ondi bila je v prvi vrsti, vsaj tako se sodi, določitev med-sobojnih korakov med Avstrijo in Rusijo na Balkanu, ktere bi potem Nemčija, kot tretja v zvezi, potrdila. Avstrija in Rusija ste se že večkrat med seboj v minulih stoletjih pomenkovali, kako bi si Balkan osnažile od turške nesnage, ali Avstrija je imela tedaj može na krmilu, ki so bili sicer dobri politikarji, kakor Metternich, toda preveč nemški in tista strast jih je preslepila, da so višje turško nego rusko prijateljstvo cenili in so tako vedno ovirali, da se ni že davno Turek zopet preko Bospora v Azijo umaknil, od koder je bil prihrul. Sedaj nastale so po Balkanu druge razmere. Turčija je sama po sebi zapadla propadu vsled svoje notranje gnjilobe in kdo zna, kako se v teku časa svet zasuka, da bodo Srbi Turkom v državnem oziru povrnili, kar so več stoletij sami od njih prejeli.

Kako da časnikarji za malo grošev veliko lažejo, danes zopet lahko izgled navedemo. Ni še tega mesec dni, ko se je čula vest, ktero smo tudi mi prinesli, da *car v Varšavi* ne bo delil nobenih redov, ker je tako z mestom kakor s prebivalci popolnoma nezadovoljen, da, še celó pomudil se ne bo nič ondi, temuč le skozi peljal. Danes pa beremo, da so v Varšavi prejeli odlikovanje naslednji gg.: guverner baron Medem dobil je red belega orla, nadkonjar Januš Rastvorovski red sv. Ane prve vrste, dvorni upravnik J. Pencherzewski red sv. Ane prve vrste, državni svetnik Kornilov red sv. Stanislava prve vrste. Poleg teh se bodo odlikovali še drugi z manjšimi redovi in križci.

Belgiški kralj potrdil je krščansko šolsko postavo, zarad ktere so liberalci toliko hrupa delali in so tako grdo katoliške napadali. S tem podpisom je kralj le včini, kar je prav in spodobno in kar je Belgija že v poprejšnjih letih imela, dokler niso framasoni gospodarili. Liberalci vsled tega potrjenja silno kričé in z vstajo žugajo (vse, kakor je že bilo pri nas), „Gazette de Bruxelles“ jih pa k miru opominja. Da liberalci ne bodo kar z lepo vtihnili, dokler jih sedanja vlada ne bo z orožjem v roki naučila lepšega vedenja, je skoraj gotovo in to menda oni tudi hočejo, da jim bo potem mogoče o svojem mučeništvu in o nasilstvu vlade kričati. Župan je v poslednji seji poročal o naporu, ki so ga imeli orožniki, meščani in redarji, da bi bili zadušili nered, pri katerih so framasoni katoliško procesijo napadli, ter je jako obžaloval, da jim niso zamogli biti kos. Vse skupaj pa ni družega, kakor potrjenje stare prislovice: vrana vrani nikdar oči ne skljuje. Župan Bruseljski je liberalce, toraj so tudi redarji liberalno navdihnjeni, ker je župan njihov vrhovni gospodar. Kako bo neki potem liberalce po liberalcu vspešno segal in ga zapiral!

Angleži so že zračunili, kedaj da pridejo v *Chartum*, koliko časa se bode njihova indo-egiptiška ekspedicija ondi mudila in kod se domu povrne. 14. januarja 1885 prišli bodo menda tje, sedem dni mislijo se muditi ondi, potem se bodo pa proti Dongoli obrnili, kamor bodo konec februarja prišli. O Berberji se govori, da je v resnici prišel sovražnikom v roke in sicer že na 7. maja. Napadlo ga je 7000 upornikov. Bašibuzuki so se vrlo branili do poslednjega moža, vsi so popadali. Egipčani so se podali, pa kljubu temu nihče ni smrti odšel. Mahdijeva druhal je vse poklala. Tudi prebivalcev je mnogo padlo pod nožem. Mesto Berber so požgali. Sedaj je Mahdi na preži v Obejdu, iz kterege si ne upa nikamor venkaj, ker mu princ nekega poprejšnjega sultana čez Darfur in Gordofan preglavico dela, ker poskuša prebivalce za-se pridobiti, s kterimi bi se potem nad Mahdija vzdignil, kajti tisti princ bi neznano rad svoje kraljestvo Darfur, ki je sedaj pod Mahdijevo oblastjo, zopet za-se pridobil. Mahdi dobro vé, da zrak tamkaj okoli zanj ni prav posebno čist; pri prvem koraku, ki bi ga ob Nilu proti Chartumu napravil, dvignili bi se prebivalci po tistih krajih proti njemu in Gordofan in Darfur bi bila zanj zgubljena. Potem naj bi pa še Angleži pritisnili in slaba bi se mu znala goditi. Zato je pa rajši tiho in čaka.

Izvirni dopisi.

Z Dolske doline za Savo, 8. septembra. Na svetu je marsikdo že kar čez noč obogatel. Zvečer se je revež še lačen na slamo vlegel, zjutraj se je pa na bankovcih zbudil. Nekaj enakega moralo se je tudi F. K. iz Gostince dozdevati, ki si je bil že o Kresu na svojo roko gostilno napravil. Ker mož ob enem pri uravnavi Save na Lazih za paznika služi in ima ondi blizu 50 delavcev, mislil si je, da bi bilo pač dobro, ko bi jih zamogel vloviti, da bi k njemu pit hodili, kar bi mu lep dobiček dajalo; kajti potenta in daca on ne pozna. Res je začel gostilno in da bi delavce tem lagje pridobil, preskrbel jih je tudi z lastnim denarjem. V Ljubljani si je namreč dal napraviti iz ploščevine marke po 1, 10 in 20 krajcarjev, ktere je potem med delavce razdelil ter jim za tiste marke potem pijačo točil in sicer vino po 24 krajcarjev, „šnopec“ pa po 32 krajcarjev liter. „Na kontežino“ se vé da jim je marke vse dobro zaračunal in za dober denar zamenil. Marsikak delavec, ki je ves teden tako „poceni“ pil, pustil je v soboto skoraj ves zaslužek za „jeruš“ pri omenjenem pazniku, taisti mu je zopet nov kredit dovolil, ter ga je z novimi markami preskrbel.

Se vé, da taka obrt ne ostane prikrita in tako je tudi ta prišla na ušesa užitninski oblasti. Prišla je tjakaj komisija, ki je v kleti našla sod z 288 litri vina in drugi sod, kjer je bilo 165 litrov žganja. Vino je dacar takoj zadacal, da bi tudi erar kaj dobička od te trgovine imel, ki se je tako lepo razcvitati jela. Ko je straža natakariči marke pobrala, jih je bilo 271 po 20 krajcarjev, 238 po 10 krajcarjev in 830 po krajcarji; vse skupaj bile so vredne 86 gld. 30 kr. in sicer od 14 dni.

Ko je komisija točarja brez patenta vprašala, zakaj da tako toči, se je mož kratko pa krepko odrezal, da že sme in da mu za to ni nobenega privoljenja od gosposke potreba.

Kakor čujemo je c. kr. okrajno glavarstvo o tem najnovjšem obrtu že podučeno; taisto se pa menda ne bo strinjalo z nazori tega točarja, da se sme tudi brez patenta točiti. — Sploh bi se morali vsi takošni slučaji ovaditi in to na korist davkoplačevalcev samih, kajti za kolikor eden erar oslepari, za toliko morajo drugi več plačati davka, ker taisti si vedno enak ostane in mora plačan biti.

Iz Starotrške župnije pri Ložu, 14. septembra. Čislani „Slovenec“! V svojem listu štev. 198 t. l. si nam naznanil, da dobimo še enega duhovnika v našo župnijo. Prav veselo naznanilo je bilo to za nas, kajti naša župnija šteje blizu pet tisoč duš. Res lepo število tudi za tri duhovnike, za dva pa mnogo preveč; zraven so še nektare vasi precej daleč od župnijske cerkve oddaljene, mnogokrat več, kakor po dve uri hodá, zraven pa še največ podružnice, 22 na število. Očitno je toraj, da imajo pri nas trije duhovniki dovolj opravila. Bogu naj bodi potoženo, da v sedanjem času pomanjkanje duhovščine je vzrok, da imajo marsikje premalo duhovnikov za vspešno delovanje. Pri nas morata dva gospoda zraven preobilnega domačega pastirstva oskrbovati tudi spraznjeno župnijo v Babnem polji in vrh vsega tega prizadeva naši čast. duhovščini veliko truda božja pot na Križni gori, kamor šestkrat na leto dohaja prav veliko romarjev.

Nekdaj so bivali v Starem trgu zraven gosp. dekana ali župnika še trije drugi duhovni. V Babnem polji eden in na Križni gori eden. Dovolj opravila so imeli vsi, tako govoré naši stari ljudje. Smelo se sme tedaj trditi, da naša čast. duhovščina je imela zadnje tri leta veliko trpeti v svojem poklicu in mnogo preveč dela. Sedaj jim bo nekoliko butara polajšana. Pretečeni teden so došli novi kaplan, č. g. Možina, pomagat Jezusove čede pasti. Prisrčna zahvala vsem, kteri so v to pomagali.

Z Dolenjskega, 29. avg. (Krajopis Postonjski.) Slutil sem, častiti gospod, da se bo v Ljubljanski krajopis vrinilo kaj nepravega. V št. 203 „Slovenčev“ stoji: His adjicit Inchoffer (app. ad ann. Hung. p. 14), začetek stavka in še le po presledku 24 ur se prikaže celi stavek v št. 204. Celi stavek se toraj glasi: „His . . . Castum, in Damasi decretum . . .“ Drugi pogreški se popravljajo sami. Tu imate Postonjski krajopis, ako bi ga utegnili kje kaj vpotrebati za svoj cerkveni dobopis.

Adlersberga, Carniolis Postolna, oppidum est cum arce in adsita rupe eminente, Labaco 6. miliaribus flumen versus recedens, ubi Lazius Stra-

bonis Vendum seu Advendonem perennare putat, sed quam procul a veritate deviet, demonstrat Antonini itinerarium, cum 18 tantum passuum millibus Avendonem Senia nota etiamnum apud mare Adriaticum urbe, removeat, ita enim itineris enumerat intervalla: Senia Avendone M P. XVIII, Arupium X, Bilbili X, Romula X, Quadrata XIV, ad Fines XIV, Siscia XIV, alibi XXI. Arcis hujus ditio modo Celejensibus comitibus, modo Carnioliae ducibus parebat, sed suscitata inter Maximilianum caesarem et rempublicam Venetam belli flamma, ab hujus patritio Antonio Contareno, brevi tamen laboris fructu; gloriosior enim Aquila ex Leonis ungvibus suum hunc montem quantocyus avulsit. Multo atrocior experta est hostem Adlersberga, quando ab anno 1559 ad ejusdem seculi 64. Turcarum rabies ter in eam crudelissime desaevit. Non procul hinc grandis patet per rupem hiatus, quem Valvasorius ipse discussa facibus caligine per duo circiter germanica miliaria se penetrasse testatur, nec tamen ejus terminum attigisse; quinimo nemo adhuc quamvis longius processerit, eum dicitur assecutus. Subeuntium oculos partim reroeat ludibundae naturae scalpro efformata figurarum varietas, quas scilicet defluens ex petrarum rimulis aqua sensimque in lapidem conversa fortuito repraesentat; partim terrent dehiscences in profundum varagines, in quas demissus lapis nonnisi post sat longam moram se in aquas prolapsus edito strepitu manifestat. Tres aliae sub montibus cavernae unico miliarium Adlersberga absunt apud Conbenzeliorum comitum arcem hiantes, quae vulgo Germanis Lueg, Carniolis jama nuncupatur: harum altissima occurrit in superiori rupis parte, quae arcem ipsam tegit: ad quatuor miliaria ea descendere fertur, et ad oppositum montis latus pertransire, sed ob fures, qui ad expoliandam arcem illae irrepserant, obturatus uterque; introitus haecenas nemini patuit. Per infimam ad montis radices sitam subterraneam decurrit fluvius, in quem experimenti causa projecta aliquando anas e Vipaci fontibus tandem prodiit. Tertia his duabus celebrior paulo infra, arcem aperta (post unius miliaris interapedinem terminatur, in quam Valvasorius jam angusta sed longa ambulaera, jam ampla interdum conclavia lapideis columnis fulta, et elegantiores quam in Adlersbergensi specu effigiantis naturae lusus obstupescibat.

Alias quoque cryptas apud s. Cantiani templum pari ferme itineri Adlersberga remotum mirantur incolae; in iis quippe lapideae hominum formae, sedilia textoris instrumenta, aliaque domestica supellex ab illudente pariter natura ita affabre elaboratur, ut quidam etiam ex minus rudibus sibi persuaserint, veros ibi homines quondam extitisse, sed a. 1348. quo horrendus terrae motus Carnoliam concussit, ab inclinatis ad se invicem montibus inclusos tandem in saxum induruisse. Per unam ex his s. Cantiani cryptis editori coopertam areu illabens amnis ad longum spatium piscatorias cymbas tuto deportat, quibus studiosus harum rerum scrutator Valvasorius aliquando vehebatur. Hujusmodi specubus tota pene abundat provincia — morda pa vendar ne bo tako — sed cum nil aliud peculiari memoria dignum suppeditent, ne taedio lectores afficiam, eas singillatim describere praetermittam.

Kakor vidite, ponuja se Vašemu cerkvopisu pičila trgatev, le semtertja bo kaj ubrati; časih človeku mnogo pomaga že sam navajaj.

Ozreti se moram še na prepazljivega gospoda z Muljave. Ta moj dragi gospod hoče na vsaki način, da bi šel gledat Muljavo. Ne morem, predač je. Naj bode prepričan, da je vendar-le mogoče, da so Turki segali tudi do Muljave, ako tudi on sam ni bil med turkobombeži. Prvič stoji, da onodobniki niso vsega zapisali; drugič pa stoji, da so važne listine po malomarnosti zgorele ali pa se porazgubile. Ako pa res črno na belem v rokah drži, da prvotne zidave niso „popravljali“ zavoljo Turkov, vendar pravim, da so skaze krivi drugi — Turki.

Ko bi moj gospod z Muljave ne bil izpihal tistega „špicabrumbarja“ (št. 201. „Slov.“), v kterega se je „Slovan“ št. 37. (glej str. 296, drugi predal, tretji odstavek, 19. vrsta od zgoraj navzdol, ali pa 23. od zdolaj gori), tako koristno zakadil, bi mu bil na vse zadnje morda semtertja prikimal; zdaj pa pravim: Gospod, govorite le, poslušal Vas bom tudi, podučili me pa ne boste nič.

Vilinski.

Domače novice.

(Deputacija) iz Podbrezja na Gorenjskem je bila danes pri deželnemu predsedniku baronu Winklerju s prošnjo — tudi po Tržičanih podpisano, da bi se državna cesta ondi preložila in odpravil hudi in nevarni klanec Gobovec, ob enem pa preko Tabora napravila cesta naravnost v Tržič. Gospod predsednik je deputacijo prijazno sprejel in obljubil vladno pomoč ter da bo naglo vkrenil poizvedbe o tej zadevi.

(Dijakov) je na tukajšnjo gimnazijo oglasilo se letos malo pod osem sto; lani jih je bilo v začetku le 736. V prvo šolo vendar nekoliko manj, t. j. 202, ker sprevidijo, da ne morejo vsi navkviško. Pri sprejemni skušnji, ktera je nekoliko olajšana sedaj učiteljem in učencem, odvrgli so jih samo 12. Razredov bode vseh skupaj 17; do III. po trije, do VI. po dva, vsi pod eno streho, ker je prostor naredila pripravnica z vadnico. Učitelji poslovali bodo razun Šukljeja vsi lanski, prof. Pleteršnik le deloma (po 5 ur na teden), in prof. A. Vester, kteri je služil pred v Pančovu, naposled v Budejovicah. — Na realki se jih je za prvi razred vpisalo 95.

(Deželni šolski nadzornik g. R. Pirker) je bil previden s sv. zakramenti za umirajoče, in pri javni preskušnji na pripravnici ga je danes nadomestoval nadzornik in ravnatelj g. J. Smolej.

(Dijakom na znanje.) Moli in delaj je zlato pravilo, po kterem človek dospé do sreče in do svojega namena, in kterega tudi učenec ne sme puščati v nemar. Vzlasti učenec potrebuje v sedanji dobi pomoči od zgoraj, in mora toraj moliti pa se učiti. Prosite in se vam bo dalo. Moj Oče v nebesih dá dobrega duha tem, ki ga prosijo. V ta namen služijo dobre molitvene bukve, kakoršnih Slovencem ne manjka. Posebej za mladino srednjih šol, vzlasti za gimnazijsko, je l. 1873 sestavil preč. g. Andrej Marušič, učitelj verstva na c. kr. gimnaziji v Gorici natisnjen molitvenik in pesmarico: „Jaz sem pot, in resnica, in življenje“, kteri je vsega priporočila vreden. — Drugi je pa ravno sedaj prišel na svetlo: „Molitvenik za dijake“, ki ga je česki spisal ranjki katehet Anton Mužik, kteri je rojakom svojim marsikaj prestavil iz slovenskega, vzlasti iz Slomškega, poslovenil pa č. g. Franjo Marešič, znani pisatelj „Lurške Matere Božje“. Poslovenil sem Muzikov Poklad (zaklad) Svatováclavsky zato, da bi slovenska učeča se mladina molila pri sveti maši in pri drugih priložnostih ravno tiste molitve, kakor česko-slovanska. Slovaški dijak pod visokimi Tatrami, kakor česki v zlati Pragi molita iz Mužikovega molitvenika Stvarnika nebes in zemlje, ter prosita za zveličanje svojih in za blaginjo slovanskih narodov: ravno tako naj bi slovenski dijaki molili tudi iz Muzikove knjige ter pošiljali goreče svoje molitve pred Božji tron, da bi jih vsega-mogočni Vlada nebes in zemlje obsipaval s svojimi milostmi,“ piše prelagatelj v predgovoru. Molitvenik je lepo vravnan za dijake, za njihove potrebe, domače in očitne pobožnosti; ima mnoge molitve in pesmi po slovenski in po latinski, pobožnosti k sv. Alojziju, pa tudi k slovenskim patronom, k svetemu Mohoru in Fortunatu, sv. Hieronimu, svetemu Cirilu in Metodu itd. Oblika je čedna, notranja in vnjanja, cena ne previsoka: mehko vezan stane 90 kr., v usnji 1 gold., v platnu z zlatim obrezkom 1 gold. 10 kr., v usnji z zlatim obrezkom 1 gold. 15 kr. Dobiva se pri J. Blaznikovih naslednikih, kteri so ga natisnili in založili, kakor tudi po drugih bukvarnah. Spredaj ga kinča lična podoba Zveličarjeva. Želeti je, da bi šolska mladina rajše molila, se bolj vdeleževala službe božje, pri tem pa v rokah imela res molitvene bukvice. Po severnih krajih imajo jih sploh, pri nas se jih nekoliko odrasli skoraj sramujejo, kar pa ni prava olika. Šolski učenci, vzlasti katehetje, pa tudi starši in oskrbniki naj bi bistro gledali na to, da slovenska mladina ima svoje pobožne knjige in da jih tudi rabi pri domačih in očitnih pobožnostih, kar bode le njej na čast in na blagor.

(Višnjogorska cerkev) je gorela včeraj dopoldne, kakor poroča „Slov. Narod“. Gasili so neki pridno, ali so pa cerkev velike škode obvarovali, nam ni znano. Nimamo še nobenega poročila.

(Gosp. Müller, vrednik „Wochenblatta“), obsojen je bil zaradi razžaljenja straže včeraj pri c. k. okrajni sodnji v Križankih na 10 gold. ali pa 48 ur zapora. Povod mu je bil „Sokolov“ povratek iz

Udmata, ktereja je vriskajoča množica spremljala. Kaj more pač „Sokol“ za to, da ga je pot ravno memo kazine peljala, kjer je vrednik Müller nemško petje poslušal. Ker mu je „Pridi Gorenjč“ ušesa prepilnil, razsrdil se je nad redarji pred kazinskim vratom stoječimi, zakaj da oni ne zamaše „Sokolovim“ godcem klarinetov. Redarstvo ga je tožilo in sedaj je gosp. Čuček njemu trobento zamašil z — desetakom.

(Porotniki za tretje zasedanje porotnih obravnav v Ljubljani.) Gustav Didak, hranilnični oficijal v Ljubljani; Anton Deperis, posestnik v Vipavi; Janez Čadež, posestnik v Poljanah; Franjo Drenik, zavarovalni glavni zastopnik v Ljubljani; Henrik Schwingshackel, kotlar in hišni posestnik v Ljubljani; Pavel del Negro, posestnik v Kranji; Jože Bernard, trgovec v Ljubljani; Ignacij Gazdek, trgovec v Ljubljani; Karol Pupis, posestnik in trgovec v Cirkovski Vasi; Václav Stedry, poslovodja v Ljubljani; Miha Pakič, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Anton Candusso, trgovec z lesom in posestnik v Spodnjem Logatcu; Matevž Čibašek, posestnik v Črnučah; Filip Hirschman, gostilničar v Ljubljani; Jože Juvan, hišni posestnik v Ljubljani; Ivan Urbančič, grajščak na Turnu; Ivan Defranceschi, trgovec v Šturi; Ivan Goljaš, marketender v Ljubljani; Ivan Doberlet, hišni posestnik v Ljubljani; Jožef Sterbenec, trgovec v Železnikih; Viljem Schiffer, trgovec v Ljubljani; Benjamin Schuller, trgovec v Kropi; Franjo Jakopič, hišni posestnik in trgovec v Ljubljani; Jakob Matijan, hišni posestnik in pekovski mojster v Ljubljani; Karol Weber, trgovec v Ljubljani; Janez Gostinčar, hišni posestnik in gostilničar v Velčah; Franjo Premerl, posestnik in trgovec v Martinjaku; Tomaž Javornik, hišni posestnik in usnar v Hribu; Alojzij Pavšin, hišni posestnik in steklar v Ljubljani; Anton Staré, grajščak v Mengšu; Artur Mühl-eisen, hišni posestnik v Ljubljani; Janez Sever, posestnik na Vižmarjih; France Pibovec, posestnik v Kropi; Ivan Škofic, trgovec v Ljubljani; Franjo Burger, posestnik v Postojni; Ivan Primar, posestnik in mlinar v Zalogu. Namestniki: Jožef Luckmann, trgovec; Janez Žagar, pekovski mojster; Miha Krašna, hišni posestnik; Herman Harisch, tapecirar; Ivan Vičič, trgovec; Anton Krejči, kožuhar; Anton Reich, čevljar; Franc Kunstelj, hišni posestnik; vsi v Ljubljani.

(Prva porotna obravnava) v tretji letošnji porotni dobi bila je predvčerajšem v novem poslopju v Hrenovih ulicah. Zatožen je bil Matevž Balantič iz Litije, rodom iz Bistrice (Kamniške), zaradi hudodelstva poboja, da je namreč ponoči na 15. junija Franceta Pabolšeka zaklal. Zatoženec taji in pravi, da je bil pijan. Porotniki spoznali so ga krivega soglasno, sodnija obsodila ga je pa zaradi hudodelstva uboja na dve leti hude ječe s postom.

(Predkoncesija) za pripravo tehničnih del podelil je trgovinski minister občinama Celovec in Borovlje v družbi rudarskega svetnika Karola vit. Hillingerja, firme Mühlbacherjevih naslednikov v Borovljah, grofa Ferd. Egger-ja in bratov Moro za napravo lokalne železnice z normalnim tirom iz Celovca v Spodnjo Bistrico z odrastki v Viktring in Borovlje.

Razne reči.

— Amerika je in ostane gledé iznajdeb mojster celemu svetu za uzor. Časnikov imajo ondi toliko in posamični toliko naročnikov, da so opravništva in poštne ekspedicije sklenile posebne vlake vpeljati, ki bodo z največjo hitrostjo, ki je sploh mogoča, edino le časnike vozili. Da ne bo potreba med potjo dragega časa s tem tratiti, da bi morali kolesa in vrtilišča mazati, napravili so priprave, da se to samo dela. Tudi vodo bo lokomotiva sama zajemala v divjem diru iz koritov, ki ji bodo ob železnici na razpolaganje. Toda to še ni vse. Izumili so pripravo, ki bo požirala dim, ki je sedaj posebno pri južnem vremenu popotnim toliko nadležen. Kaj ne, da prav amerikansko!

— Čemu so prostozidarjem cerkva? To kaže najnovejšo postopanje sedanjega laškega kralja, ki je odločil slovečo kapelo sv. Pavla v Kvirinalu za shrambo vencev, napisov in trakov, ktere so pobožni novodobni romarji položili letos na grob Viktorja Emanuela, ki je vzel Rim nepostavno njegovemu pravemu posestniku rimskemu papežu. Sv. Oče protestirajo proti tacemu oskrnjenju, pa Humbert, ki še hoče veljati za katoličana, se ne zmeni zato. Svoje ime ima kapela od svojega ustanovnika Pavla V. (1605—1621). V nji so bili zvoljeni papeži Leon XII., Pij VIII., Gregor XVI., in Pij IX.

— Žgled protestantovskega misijona. Časniki poročajo: „Hermansburški misijon, ktereja vodi pastor Harms je na konci. Ta „blagi“ razšir-jatelj protestantovske vere je v svoji gorečnosti za nove ovčice napravil na misijonsko posestvo v Hanoveru 86.745 mark dolga, na druga posestva pa še več. Radi nezposnega dolga je vse daljše delovanje nemogoče. Šest misijonarjev je bilo odstavlj-nih, ker so na preveč nekršansk način kršanstvo razširjali“. Kaj ne, lepo poročilo iz protestantovskih misijonov! Kaj ko bi se katoliški misijonar v zapravljivosti tako spozabil, ali bi judovski listi kričali in ga zasramovali! V tem slučaju pa vse molči.

Prošnja

do milosrčnega p. n. občinstva Ljubljanskega mesta.

Meseca maja t. l. zamrla sta in sicer zaporedno v teku jednega meseca, delavec tukajšne tabačne tovarne Janez Kopečny in njega žena na plučni bolezni, v nepopisljivi bedi zapustivši „čvetero“ neodraslih in po vsem nepreskrbljenih otrok, od katerih po starosti šteje prvorojeni 10 let in najmlajši 2 leti. Razen prebitkega in in tugepolnega življenja nimajo ti revčki v besede kratkem pomenu ničesa, to je, ne hrane in tudi obleke ne, s katero bi si, v očigled prebližajoče se zime, zamogli pokrivoti telesno svojo nagoto; kajti skromni vsakdanji zaslužek in pri vsem tem vendar le prihranjene male denarce njihovih zamrlih rediteljev, tirjala in použila je mučna in dolgo časa trajajoča bolezen do zadnjega krajarja.

V prežalostnem položaji se obračajo zapuščene sirote po vredništvu „Slov.“ do blagodušnosti onega milosrčnega p. n. občinstva Ljubljanskega mesta, kteremu je mila osoda odmerila imetja dovolj, pomoči svojim nesrečnim sobližnikom s doneski kakoršnimi koli si bodi, ter prosijo, da bi se le isti oddali ali vredništvu, ali zapuščeni otrokom (stanujočim v Florjanskih ulicah št. 13), ali v roke sodnijsko postavljenega varuha F. Omeje-a, c. kr. poštnega oficijala (stanujoč na Poljanski cesti št. 13., I. nadstopje), kteri bode povsem za to skrbel, da se dotični milosrčni darovi vestno obrnejo v prid ubogim Kopečny-jevim sirotam.

V Ljubljani 16. septembra 1884.

Telegrami.

Gradec, 16. sept. Slovenski poslanci stavili so v deželnem zboru predlog, da naj bi se za vinograde, ki so po trtni uši ali sicer poškodovani, davki odpisali. Deželni odbor je predlagal sprejem delnic za 400.000 gold. za zgradbo lokalne železnice Rogatec-južna železnica.

Skierniewicze, 17. sept. Včeraj peljali so se vladarji na lov. Carevna peljala se je z avstrijskim cesarjem, ki je nosil opravo ruskega generala, car Aleksander peljal se je pa s cesarjem Viljemom. Car, Viljem in velikoknezi bili so lovski opravljeni. Nazajgrede peljal se je Viljem s carevno, Franc Jožef pa z Aleksandrom. Velikoknez Michael Nikolajevič, ki je ravnokar iz južne Rusije prišel semkaj, poklonil se je najprej v avstrijski opravi Franc Jožefu potem pa v pruski opravi Viljemu. Med tem ko so vladarji lovili, so se državniiki Bismark, Giers in Kalnoky posvetovali dve uri midsaboj. Posebno znameniti trenotki sestanka so se fotografirali in so si jih državniiki ogledali. Zvečer ob 1/2 7 sprejel je nemški cesar Kalnokyja. Ob 7 bil je družinski obed v gradu, ob enem pa velika pojedina na kolodvoru. Ob 9 uri imeli so veliko predstavo v gledišči, pozneje pili so čaj. Kalnoky je prejel veliki križ Andrejevega reda od ruskega cara, cesar Franc Jožef je pa Giersa in Lobanova z velikim križem Štefanovega reda odličil. Tudi spremstvo vseh treh vladarjev bilo je nasprotno odlikovano.

Napolj, 17. sept. Včeraj smo imeli 463 bolnih in 258 mrtvih za kolero.

Pariz, 16. sept. Kitajci cenijo škodo, ki so jo jim Francozje v Fučevskem arzenalu napravili na 15 milijonov, na morji pa, kar so jim bark potopili, na 18 milijonov frankov.

London, 17. sept. Wolseley prosi, da bi se mu egiptovska armada za 3000 mož pomnožila. Vojno ministerstvo je prošnjo vslišalo.

Tuji.

15. sept.

Pri *Mallét*: Pavel Czerwiakowsky, trgovec, s sinom, iz Trsta. — Peter Mally, fabrikant, s hčerjo, iz Tržiča. — Alojzij

Dekleva, s sinom, iz Postojne. — Adolf Obreza, posestnik, iz Cirknice. — Urbantschitsch, grajščak, z družino, iz Polh. grada.

Pri *Stonu*: J. Neumeyer, trgovec, iz Monakova. — William Kuntze, fabrikant, iz Liegnitza. — Alojzij Tornago, c. k. major, iz Priboja. — Aleks. Munteann, c. k. voj. duhovnik, iz Trsta. — Albert Gentilli, agent, s soprogo, iz Trsta. — Karl Weislein, zasebnik, iz Trsta. — Therezija Weitz, zasebnik, z družino, iz Trsta. — Hafner in Kuten, učitelja, iz Zagreba. — P. Pistelič, iz Banjaluke. — Val. Mosser, hotelier, s sinom, iz Beljaka. — De V. Franceschi, porotnik, iz Vipave. — Don-ladič, s soprogo, iz Il. Bistrice. — Anton Candusso, lesni trg., iz Logatec.

Pri *Južnem kolodvoru*: Matevž Höller, zasebnik, z Dunaja. — J. Turs, trg. potovalec, iz Grada. — M. Salasnik, trg. potovalec, s Hrvaškega. — Janez Pribis, posestnik, iz Komna. — Ed. Fischer, trg. potovalec, iz Leibnitza.

Pri *Avstrijskemu caru*: Janez Logar, učitelj, iz Trbovelj.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

17. septembra.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl.	80 kr.
Sreberna	81	85
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104	80
Papirna renta, davka prosta	95	85
Akeje avstr.-ogerske banke	849	—
Kreditne akeje	298	80
London	121	70
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	78
Francoski napoleond.	9	68
Nemške marke	59	65

Potovalnega zastopnika

za jako ugodnih pogojev sprejme

glavni zastop banke „Slavije“
(1) v Ljubljani.

Želodec

sme se pač gospodar in oskrbnik naših življenskih moči imenovati, ker le z njegovo pomočjo se zavžita jedila v tečnost spreminjajo.

Želodec je neutrudljiv in pridni delavec, kteri se nikoli ne spočije in vedno le edino za ohranjenje našega zdravja skrbi.

Če pa ta nesebični pridni minister našega trupa le nekoliko oboli, potem oslabijo takoj njegove moči, dobra njegova volja ne pomaga ničesar in ne more več svoje službe redno izvrševati in vsled tega trpimo le mi ljudje.

Koliko nevarnih bolezni ima svoj vzrok v slabem želodcu!!

Prva skrb vsacega človeka naj toraj bode, da varuje ta dragoceni organ svojega trupa pred vsakim napadom!

In kaj je boljše sredstvo zoper vsako želodčno bolezen kakor

Piccolijeva želodečna esenca!

To esenco izdeluje lekarnar **Piccoli** v Ljubljani „pri angelu“. Dobre in koristne lastnosti te esence so predobro znane, toraj ni treba daljšega opisovanja. V kratkem e toliko, da ta Piccoli-jeva esenca zmerom zoper vsako želodčno bolezen gotovo pomaga!

Gospodu **Gabrielu Piccoli-ju**,
lekarničarju v Ljubljani,

Z veseljem Vam poročam, da sem cvet za želodec, kojega Vi izdelujete, rabil z najboljšim vspehom pri težkem prebavljanju in zoper zlato žilo.

Trst dne 28. novembra 1883.

Dr. D. Agostini, praktični zdravnik in kirurg.

Cvet za želodec Ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja, ktereja sem velikokrat zapisoval bolnikom, je jako dobro sredstvo v slučajih zaprtja in zlato žile.

Prozročuje hitro izpraznjenje brez bolečin in ne da bi dražil čreva.

Trst, meseca januarja 1884.

Dr. Cambon, zdravnik za ženske in oči.

Cvet za želodec, izdelan po izvrstnem lekarničarju G. Piccoli-ju, je prav dobro sredstvo proti vsem boleznim v želodcu in trebuhu, ki imajo svoj izvir v pomanjšanji živnih moči, zaradi česar morem podpisani z najmirnejšo vestjo priporočati ta cvet.

Trst, meseca januarja 1884.

Dr. vitez pl. Garaucuechi,

zdravnik Lloydove družbe.

Veliko let že zdravim s čistili različne bolezni, najboljše sredstvo pa je Vaš cvet za želodec, ki ima prednost, da povzročuje mnogo izpraznjenj, ne da bi dražil čreva.

Trst, dne 1. oktobra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti povzetju zneska, toda ne razpošilja se manj kakor 12 steklenic, ki z zavojem in voznim pis-mom stanejo 1 gl. 36 kr. Pri večjih naročilih primeren odpust.

(5)

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila so zmiraj svežna za dobiti v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti.